

πλοίο

Πέμπτη, 12 Απριλίου 2012

4:43 μμ

ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

Νηι ολίγην αινείν, μεγάλη δ' εν φορτία θέσθαι.

Το μικρό πλοίο παίνεψέ το, μα τα φορτία να τα βάζεις σε μεγάλο.

Ησίοδος

Ξενόγλωσσα

Ιταλικά

nave, vassello , bastimento, battello, Μον. Λατ.. batellus

Αγγλικά

ship

Από Αρχ. Γερμ.. *skipam (cf. O.N., O.S., Goth. skip, Δανικόν. skib, Σουηγ. skepp, Αρ. Ολλανδ. schip, Γερμ.. Schiff), "Γερμανικο ουσιαστικου σκοτεινου ετύμου" [Watkins]. Κατ' άλλους "κοιλον δενδρο δηλ . σκαμένο" από τη ΙΕ ρίζα *skei- "κοπτω, σχιζω"

vessel

from L. **Vascellum** υποκοριστικον του **vaso** = μίρο αγγείο , **βάζο**

Συγγενικά:

barge

small seagoing vessel with sails, from O.Fr. barge, O.Prov. barca, from M.L. barga, perhaps from Celtic, or perhaps from L. *barica, from Gk. Βάρις "Egyptian boat," from Coptic bari "small boat." Meaning "flat-bottomed freight boat" dates from late 15c.

boat

Ετυμολογία από το αρ. Γερμ. *bait- (cf. O.N. batr, Du. boot, Ger. Boot), πιθανόν απ ο την ΙΑ Ρίζα *bheid- "σχιζω" (see fissure), σχιζω τον κορμο του δένδρου για την κατασκευη πλοιαρίου

French bateau "boat" is from Old English or Norse. Spanish batel, Italian battello, likewise probably are from Germanic.

Canoe

Από το Ισπ. Canoa από το canaoua (Arawakan γλώσσα της Haiti, Αϊτή)

Yacht

1550s, yeaghe "ταχυπλοον ελαφρό ιστιοφόρο" ίσως από το Νορβηγικό jaght, from Μον. Λατ. Γερ. jacht, συνεπτυγμένη μορφή jachtschir "ταχύ πειρατικο πλοίο" κυριολεκτικά. "καταδρομικον" από το jacht "καταδιωξη" από το jagen "καταδιωξη, κυνηγητό" από το αρχ. Ολ. jagon, από το Παλ.Γερμ. *jagojanan.

Γαλλικά:

vaisseau,

bateau

Συγγενικά

Πλοίοι, ναύς, όλκάς, σκάφος, μυριοφόρος ναυς· το δέ μυριαγωγος ευτελής, εκατόντορος, πεντηκόντορος, τριακόντορος, εικόσορος. έννήρης, έπτήρης, τριήρης, διήρης, μονήρης, μακρά πλοία, στρογγυλά, ακάτια, έφόλκια, έφολκίδες, λέμβοι, κύδαροι, γάυλοι, κέλητες, κελήτια, έπακτρίδες, έπακτροκέλητες, βάρεις, πορθμείον, πορθμίς, αλιάς, δίκροτον, άμφηρικόν, άμφήρης,

διήρες, δίκωπον, ήμιολις, ήμιολία, πλοίων μονόξυλον. και Πτολεμαίου ναύς πεντεκαιδεκήρης, και Αντιγόνου τριάρμενος. λέγοιτο δ' αν ταχεία ναύς και ταχυναυτοῦσα, και δρομάδες όλκάδες, ως Αριστοφάνης. Λέγεται δε και βαρεία ναύς, σιταγωγός, σιτηγός, όπλιταγωγός, στρατιώτις, στρατηγίς, ήππαγωγός, φορτίς, φορτηγός, φορτηγικόν πλοίων και ως Θουκυδίδης λέγει (β. 88. 9) φορτικόν, ληστρίς· πολύζυγος ναύς ως "Όμηρος (Β 293). έστι δέ τινα πλοία Λύκια λεγόμενα κριοί και τράγοι, ως εικάζειν ότι τοιουτόν τι πλοίων και ό ταύρος ην ό την Εύρώπην άπαγαγών. Πρόπλους ναύς και πρόπλοι νήες. Λέγοις δ' αν τας ναύς και πορεία θαλάττια και οχήματα πελάγια. και οι μεν εργαζόμενοι την ναυν ναυπηγοί και τέκτονες, φιλοτιμότερον δέ νεουργοι και νεωποιοι και τριηροποιοι και τα όμοια, ζωγράφοι, στυππειοπάλοι, σχοινοσυμβολείς, χαλκεις, σιδηρεις. τα δ' εις την κατασκευήν χρήσιμα σανίδες, σίδηρος, ήλοι, πιττάνια και πίττα, στυππειόν, κάλοι, κηρός, γόμφοι, κώπαι. έρετες δέ γομφούν και πηγνύειν και άρμόζειν, πακτούν και πάκτωσις.

ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ -Ονομαστικον

§85 μέρη δε νεώς δρύοχον, τρόπις, τρόπιδες, τροπίδια, στείρα, τροποί. το δέ τη στείρα προσηλούμενον φάλκης, έφ' ου ή δευτέρα τρόπις. καλείται δε ούτος και λέσβιον και καλχήνη και κλειτοπόδιον. το δε καταλήγον αυτού επί την πρώραν προεμβολίς, το δε υπ' αυτήν έμβολον. μέσον δε της προεμβολίδος και του έμβόλου ή στείρα καλούμενη, υπερ δε το έμβολον δελφίς ισταται, όταν ή ναύς δελφινοφόρος ή. το δε μεταξύ του στόλου και της προεμβολίδος ο στόλος δ' εστιν ύπερ την στείραν, ός και περικεφαλαία καλείται, το δ' ύπερ το προυχον άκροστόλιον ή πτυχίς ονομάζεται, και οφθαλμός, έφ' ου και τούνομα της νεώς έπιγράφουσι. τή δέ στείρα προσηλοῦται ό καλούμενος φάλκης. ένδοτέρω δέ έστιν εκατέρωθεν ή έφολκίς, ην και ρινωτηρίαν καλοῦσι. το δ' υπό την τρόπιν τελευταίον προσ-ηλούμενον, του μη τρίβεσθαι την τρόπιν, χέλυσμα καλείται, και το μεν έδαφος της νεώς κύτος και γάστρα και άμφιμήτριον ονομάζεται, καλοίτο δ' αν και θάλαμος, ου οι θαλάμιοι έρέττουσι· τα δέ μέσα της νεώς ζυγά, ου οι ζύγιοι κάθηνται, το δέ περι το κατάστρωμα θρανος, ου οι θρανίται. και όθεν μεν αι κώπαι εκδέδενται, σκαλμός, ω δέ εκδέδενται, τροπωτήρ, και τροπώσασθαι ναῦν. Το δ' ύπο τον σκαλμόν έπισκαλμίς. το δ' ύποκείμενον τοις έρέταις ύπηρέσιον. δι' ών δέ διείρεται ή κώπη, τρήματα, το δέ προς αύτω τω σκαλμω δέρμα άσκωμα. ή δέ παρά τούς θρανίτας οδός πάροδος, παράθρανος. οι δέ περι τήν στείραν εκατέρωθεν παρατεινόμενοι τρόποι πρώτος και δεύ-1·^»<, ό και Οαλάμιος. έπτα δ' ένίοις άνίσταται ή ,ιι,, ι,, όιν έκαστος κατά τάσιν καλείται, πρώτος βολος και δεύτερος και εφεξής, όνομάσαις δ' Μ ν ιοιχον δεξιόν και εύώνυμον, και σελίδα, και ηλιφάν. το δέ ζυγόν καλείται και κληίς και τής δέ πρώρας τα εκατέρωθεν παρειά και πτερά, έστι δέ τι έδώλιον πρωρατικον, έφ' ου κάθηνται. τα δέ περι τήν πρυμναν προύχοντα ξύλα περιτόνια καλείται, εκεί που και σκηνή ονομάζεται το πηγνύμενον στρατηγώ r, ψηφάρχω. το δέ άκρον του πηδαλίου οιαξ· το δέ πάν οιαξ τε και πηδάλιον καλείται, το δέ μέσον αυτού φθειρ ή ρίζα ή υπόζωμα, το δέ τελευταίον πτερύγιον, το δέ λοιπόν αῦχήν. Τνα δέ κατακλίνεται ό κυβερνήτης, άγκλιμα καλείται, το μέσον δέ τής πρύμνης σανίδιον, ου το εντός ένθέμιον, το δ' άπηρητημένον αύτω επισείων, τα δέ άκρα τής πρύμνης άφλαστα καλείται, ών εντός ξύλον ορθόν πέπηγεν, ό καλοῦσι στυλίδα· ου το εκ μέσου κρεμάμενον ράκος ταινία ονομάζεται, τής δέ κώπης τό μεν ου λαμβάνονται οι ναῦται, έγχειρίδιον, τό δέ μέσον ούρίαχος, τό δέ τελευταίον πτερά και ταρσοί κωπών. και τό μεν ύποδεχόμενον τον ίστόν ληνός καλείται, τό δέ έναρμολόμενον αυτω πτέρνα, τό δέ τελευταίον τό προς τή κεραία ήλακάτη και θωράκιον και καρχήσιον, τό δέ υπέρ τήν κεραίαν άτρακτος, ου και αυτόν τον επισείοντα άπαρτώσι. και ό μεν μέγας και γνήσιος ιστός άκάτειος, ό δέ κατόπιν έπίδρομος, ό δε έλάττων δόλων, καλείται δέ τι και λόγγασος. της δέ κεραίας το μέσον το κατά τον ίστον άμβολα και ξύμβολα, τα δέ εκατέρωθεν συνεχόντα άγκύλαι, τα δέ τελευταία άκροκέραια. εάν δ' ή κατάφρακτον το πλοιον, επιναυπηγούνται πυργούχοι, και έπ' αυτών πυργία δύο, δεξιον και εύώνυμον, ων μέσον το κατάστρωμα, τα δέ ξύλα έφ' ών αι σανίδες επίκεινται, κανόνια και σταμίνες. το δέ συνεχον άνωθεν εκατέρους τους τοίχους περιτόναιον καλείται, είποις δ' άν κοίλη ναύς, κοίλον σκάφος, έδαφος νεώς, τα κάτωθεν της νεώς. και τον τόπον δέ τον προς ταις κώπαις κωπητήρα καλοῦσιν. είτα παρεξιερεία, έμβολον, άντλον, όθεν και υπέραντλον σκάφος, ή δ' ανοιγομένη θυρις εις έκροήν του ύδατος εύδίαος καλείται.

έστι δέ έν τή νηι ιστός, ιστοδόκη, κεραία, σχοινία, κάλοι, πρότονοι, καλώδια, πείσματα, άπόγυα, έπίγυα, πρυμνήσια- έγχωρεί γάρ τώ ονόματι χρήσθαι, καν ή ποιητικόν.

άγκυραι αμφίβολοι, αμφίστομοι, έτερόστομοι· και άγκυρα ιερά, ή χωρίς ανάγκης ου χρώνται. αποβάθρα και διαβάθρα, ην σκάλαν καλοῦσιν.

οι δέ στίχοι των κωπών ταρσώματα καλούνται, δέρρεις, διφθέραι.

έστι δέ τις και μηχανή και τροχός και τροχιλία, και δι' ών οι κάλοι διείρονται, κρίκοι· το γάρ κρίκοι

ποιητικόν (Ω 272, Σοφοκλ. απόσπ. 683), ίδιον δέ το κύκλοι,
εἶτα θρανεῖα, υπηρέσιον, ἔρματα, και η ἡρματισμένη ναῦς και ανερμάτιστος,

κοντός, κάδος, αντλία, ιμονιά.

τά δέ σύμπαντα σκεύη ὄπλα καλεῖται και ὁ Ξενοφών (Οἶκον. 8. 12) "σκεύη κρεμαστά" και "ξύλινα,"
Δημοσθένης (50. 28) δε και ἀποτριβήν σκευών ὠνόμασεν.

οἱ δ' ἐμπλέοντες

κυβερνήτης, πρωράτης, ναύτης, ἐρέτης, τριηρίτης, πρόσκωπος, ἐπίκωπος, αὔτερέτης- οὕτω γαρ
Θουκυδίδης (1. 10- 3. 18-6. 91) ὠνόμασε τους και ἐρέττοντας και ἀπομαχομένους. περίνεως- ουτω
δ' ἐκάλεσε (1. 10) τους ἄλλους ἐπιβάτας. τούτους δ' αν και πλωτήρας καλοῖεν το γαρ ναυβάτας
ὀνομάζειν τραγικώτερον, βέλτιον δέ το ἐπιβεβηκότας και ἐμπλέοντας. μάλιστα δ' ἐπιβάτας. ὁ δέ
τοίχαρχος ὀνομαζόμενος λόγῳ ἂν λέγοιτο τοίχων ἀρχων, ὁ δε παρά τη ἐσχάρα ἐσχαρεύς. εἴη δ' ἂν
τῶν ἐμπλεόντων και ἐμπορος, ἄλλης δέ χρεῖας τριήραρχος, πεντηκόνταρχος, ναύαρχος, ἐπιστολεύς-
οὕτω γάρ ἐκαλεῖτο ὁ ἐπί τοῦ στόλου διάδοχος τοῦ ναυάρχου, ὁ δέ στόλος καλοῖτ' ἂν και
ἀπόστολος, προσθετέον δέ τούτοις και τριηραύλην και κελευστήν.

ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΟΝ

Ποιηση

Και **μεγάλα πλοία** θ' ανεβάσουν σημαίες, εμβατήρια θα πάρουν τους δρόμους, οι εξώστες να
ράνουν με ἄνθη τον Νικητή. Που θα ζει στην οσμή των πτωμάτων. Και του λάκκου σιμά του το
στόμα, το σκοτάδι θ' ανοίγει στα μέτρα του, κρᾶζοντας: εξόριστε Ποιητή, στον αἰῶνα σου, λέγε, τι
βλέπεις;

Οδ. Ελύτη [Ἄξιον ἐστίν - Προφητικόν](#)